

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА СТАТИСТИКИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ СТАТИСТИКИ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

ПРАЦЯ У ЗАКАРПАТСЬКІЙ ОБЛАСТІ

Статистичний збірник

Ужгород 2013

**Державна служба статистики України
Головне управління статистики у Закарпатській області**

За редакцією **В.І.Онофрія**
Відповідальна за випуск **О.Л.Головач**

У збірнику наведено детальний аналітичний огляд даних по основних напрямках ринку праці у 2005–2012рр. та методологічні роз'яснення щодо систем збору інформації, методології формування окремих показників, методів їх обчислення. Окремі явища проілюстровані діаграмами, які надають уявлення щодо сучасних тенденцій на ринку праці області.

Сподіваємося, що збірник зацікавить фахівців органів законодавчої та виконавчої влади, профспілок, наукових установ і організацій, інших користувачів, які займаються питаннями розробки та проблемами ринку праці.

**Головне управління статистики
у Закарпатській області**

- адреса: вул.Гойди, 11, м.Ужгород, 88008, Україна
- телефони: (03122) 3-43-28; (0312) 64-14-32
- факс: (0312) 64-12-73
- електронна пошта: stat@uz.ukrstat.gov.ua
- адреса в Інтернеті: www.uz.ukrstat.gov.ua

ПЕРЕДМОВА

До збірника увійшли матеріали, що відображають процеси та основні тенденції, які відбуваються у сфері соціально-трудових відносин області у 2012р. порівняно з минулими роками.

Наведена інформація базується на системі показників державних статистичних спостережень підприємств, установ, організацій (крім малих підприємств). Окремі таблиці містять адміністративні дані державної служби зайнятості населення та результати вибірових обстежень домогосподарств з питань економічної активності населення.

Наведена інформація висвітлює питання щодо зайнятості, попиту та пропозиції робочої сили, її мобільності, розміру номінальної заробітної плати, стану її виплати, неповної зайнятості (вимушеної та добровільної), ефективності використання робочого часу, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів на виробництві, стану укладення колективних договорів, умов праці, а також наведена характеристика якісного складу окремих категорій працівників за рівнем освіти, віком.

Інформація наведена в узагальненому вигляді за видами економічної та промислової діяльності, по містах та районах області.

Збірник містить короткий аналітичний огляд даних по основних напрямках статистики праці та методологічні роз'яснення щодо системи збору інформації, методології формування окремих показників, методів їх обчислення.

Окремі явища проілюстровані діаграмами, які надають уявлення щодо сучасних тенденцій в економіці області.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
СКРОЧЕННЯ	4
УМОВНІ ПОЗНАЧЕННЯ	4
Статистично-аналітичний огляд соціально-трудових відносин у 2012 році	9
1. ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ	20
1.1. Чисельність наявного населення по містах та районах	22
1.2. Чисельність постійного населення по містах та районах	23
1.3. Розподіл постійного населення за статтю по містах та районах	24
1.4. Населення за рівнем економічної активності та статтю	25
1.5. Населення за економічною активністю	25
1.6. Населення за економічною активністю, статтю та місцем проживання у 2012 році	26
1.7. Економічна активність населення за статтю та віковими групами у 2012 році	27
1.8. Рівень зайнятості населення за статтю, віковими групами та місцем проживання у 2012 році	27
1.9. Рівень безробіття за методологією МОП за статтю, віковими групами та місцем проживання у 2012 році	27
2. ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ РИНОК ПРАЦІ	28
2.1. Вивільнення працівників за видами економічної діяльності у 2012 році	29
2.2. Вивільнення працівників по містах та районах у 2012 році	30
2.3. Вивільнення працівників за окремими категоріями	30
2.4. Вивільнення працівників за окремими категоріями та за видами економічної діяльності у 2012 році	31
2.5. Попит на робочу силу по містах та районах	32
2.6. Попит на робочу силу за окремими категоріями працівників	32
2.7. Попит на робочу силу за видами економічної діяльності	33
2.8. Попит на робочу силу за категоріями робочих місць по містах та районах	34
2.9. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян по містах та районах	35
2.10. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за окремими категоріями працівників	35
2.11. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за категоріями робочих місць та видами економічної діяльності у 2012 році	36
2.12. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян за категоріями робочих місць по містах та районах у 2012 році	37
2.13. Працевлаштування не зайнятих трудовою діяльністю громадян по містах та районах у 2012 році	38
2.14. Працевлаштування жінок по містах та районах у 2012 році	39
2.15. Працевлаштування молоді по містах та районах у 2012 році	40
2.16. Працевлаштування окремих соціальних груп населення у 2012 році	41
2.17. Рівень зареєстрованого безробіття по містах та районах	42
2.18. Тривалість зареєстрованого безробіття	42
2.19. Тривалість зареєстрованого безробіття по містах та районах	43

2.20.	Навантаження на одне вільне робоче місце (вакансію) по містах та районах	44
2.21.	Зареєстроване безробіття по містах та районах	45
2.22.	Рівень зареєстрованого безробіття по регіонах України	46
3.	ЗАЙНЯТІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ	47
3.1.	Динаміка руху робочої сили за видами економічної діяльності	48
3.2.	Рух робочої сили за видами економічної діяльності у 2012 році	49
3.3.	Рух робочої сили за видами промислової діяльності у 2012 році	50
3.4.	Рух робочої сили по містах та районах у 2012 році	51
3.5.	Кількість штатних працівників за видами економічної діяльності	52
3.6.	Кількість штатних працівників за видами промислової діяльності	53
3.7.	Розподіл найманих працівників за рівнем освіти та за видами економічної діяльності	54
3.8.	Зайнятість молоді за видами економічної діяльності	55
3.9.	Кількість працівників передпенсійного віку за видами економічної діяльності	56
3.10.	Розподіл кількості працюючих пенсіонерів за видами пенсій та за видами економічної діяльності	57
4.	НЕПОВНА ЗАЙНЯТІСТЬ	58
4.1.	Рівень вимушеної неповної зайнятості за видами економічної діяльності	58
4.2.	Рівень вимушеної неповної зайнятості за видами промислової діяльності	59
4.3.	Кількість працівників, які перебували в умовах вимушеної неповної зайнятості, за видами економічної діяльності у 2012 році	60
4.4.	Кількість працівників, які перебували в умовах вимушеної неповної зайнятості, за видами промислової діяльності у 2012 році	61
4.5.	Кількість працівників, які перебували в умовах вимушеної неповної зайнятості, по містах та районах у 2012 році	62
4.6.	Використання фонду робочого часу працівників за видами економічної діяльності у 2012 році	63
4.7.	Використання фонду робочого часу працівників за видами промислової діяльності у 2012 році	64
4.8.	Динаміка використання фонду робочого часу за видами економічної діяльності	65
5.	ДЕРЖАВНА СЛУЖБА	66
5.1.	Динаміка кількості державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування	66
5.2.	Кількість державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування за статтю та категоріями посад	67
5.3.	Кількість державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування за рівнем освіти та категоріями посад	68
5.4.	Розподіл державних службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування за стажем державної служби та категоріями посад	69
6.	КІЛЬКІСТЬ ПРАЦІВНИКІВ	70
6.1.	Середньооблікова кількість штатних працівників за видами економічної діяльності	71
6.2.	Середньооблікова кількість штатних працівників по містах та районах	72
6.3.	Середньооблікова кількість працівників за видами економічної діяльності	73
6.4.	Середньооблікова кількість працівників по містах та районах	74
6.5.	Середньооблікова кількість працівників за видами економічної діяльності у 2012 році	75

6.6.	Середньооблікова кількість працівників за видами промислової діяльності у 2012 році	76
6.7.	Середньооблікова кількість працівників по містах та районах у 2012 році	77
6.8.	Підготовка та підвищення кваліфікації кадрів за видами економічної діяльності у 2012 році	78
7.	ЗАРОБІТНА ПЛАТА ТА СТАН ЇЇ ВИПЛАТИ	79
7.1.	Середньомісячна заробітна плата за видами економічної діяльності	80
7.2.	Середньомісячна заробітна плата за видами промислової діяльності	81
7.3.	Середньомісячна заробітна плата по містах та районах	82
7.4.	Середньомісячна заробітна плата працівників за видами економічної діяльності	83
7.5.	Середньомісячна заробітна плата працівників за видами промислової діяльності	84
7.6.	Середньомісячна заробітна плата працівників по містах та районах	85
7.7.	Заробітна плата працівників в еквіваленті повної зайнятості за видами економічної діяльності	86
7.8.	Заробітна плата працівників в еквіваленті повної зайнятості за видами промислової діяльності	87
7.9.	Середньомісячна заробітна плата чоловіків та жінок за видами економічної діяльності	88
7.10.	Середньомісячна заробітна плата чоловіків та жінок за видами промислової діяльності	89
7.11.	Розподіл працівників за розмірами нарахованої їм заробітної плати за видами економічної діяльності за грудень 2012 року	90
7.12.	Розподіл працівників за розмірами нарахованої їм заробітної плати за видами промислової діяльності за грудень 2012 року	92
7.13.	Заробітна плата за видами економічної діяльності у 2012 році	94
7.14.	Заробітна плата за видами промислової діяльності у 2012 році	96
7.15.	Структура фонду оплати праці штатних працівників за видами економічної діяльності у 2012 році	98
7.16.	Структура фонду оплати праці штатних працівників за видами промислової діяльності у 2012 році	99
7.17.	Середньомісячна номінальна заробітна плата по регіонах України	100
7.18.	Заборгованість із виплати заробітної плати за видами економічної діяльності	101
7.19.	Заборгованість із виплати заробітної плати по містах та районах	102
7.20.	Заборгованість із виплати заробітної плати по регіонах України	103
7.21.	Заборгованість із виплати заробітної плати по всіх підприємствах за видами економічної діяльності	104
7.22.	Заборгованість із виплати заробітної плати по всіх підприємствах по містах та районах	106
7.23.	Темпи зміни суми заборгованості із виплати заробітної плати за видами економічної діяльності	108
7.24.	Темпи зміни суми заборгованості із виплати заробітної плати по регіонах України	109
7.25.	Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств за видами економічної діяльності	110
7.26.	Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств по містах та районах	111
7.27.	Динаміка заборгованості із виплати заробітної плати по регіонах України	112

ВИЗНАЧЕННЯ ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ І ПОНЯТЬ

Обстеження населення з питань економічної активності впроваджені в практику роботи Держкомстату України з 1999р., Проводяться щоквартально за місцем постійного проживання населення спеціально підготовленими працівниками (інтерв'юєрами) шляхом безпосереднього опитування (на добровільних засадах) громадян України віком 15–70 років (включно), які проживають у домогосподарствах, що потрапили до квартальної вибіркової сукупності.

До **зайнятого населення** віднесені особи, які займалися економічною діяльністю: працювали за наймом на умовах повного (неповного) робочого часу; роботодавці; особи, які самостійно забезпечували себе роботою або безкоштовно працювали у сімейному бізнесі; служителі релігійних культів; військової кадрової служби та ін.

До кількості зайнятого населення не відносяться: учні працездатного віку, які навчаються та не працюють; військові строкової служби та жінки, які перебувають у відпустці з вагітності, пологів та догляду за дитиною до досягнення нею віку згідно з чинним законодавством.

До **інших осіб, зайнятих економічною діяльністю**, віднесені наступні категорії: працюючі за наймом у окремих громадян, які офіційно оформили трудові відносини, або за усною домовленістю; роботодавці; самозайняті; безкоштовно працюючі члени сім'ї, а також працюючі в особистих селянських господарствах як з метою ринкової реалізації виробленої продукції, так і власного її споживання, незалежно від того, зареєстрована така діяльність, чи ні.

Рівень безробіття, визначений за методологією МОП: відношення (у відсотках) чисельності безробітних працездатного віку до економічно активного населення (робочої сили) зазначеного віку.

Використовується для **прогнозування, розробки й оцінки** програм соціально-економічного розвитку, зайнятості, для макроекономічних розрахунків, наукових розробок, міжнародних співставлень, аналізу дотримання конвенції МОП.

Зареєстровані безробітні згідно із Законом України “Про зайнятість населення” – це працездатні громадяни працездатного віку, які не мають заробітку або інших передбачених законодавством доходів, зареєстровані у державній службі зайнятості як такі, що шукають роботу, готові та здатні приступити до підходящої роботи.

Рівень зареєстрованого безробіття – відношення (у відсотках) кількості безробітних, зареєстрованих у державній службі зайнятості, до працездатного населення працездатного віку.

Рівень зареєстрованого безробіття може бути перерахований після отримання остаточних даних щодо статево-вікової структури населення за регіонами в динаміці за останні роки на базі матеріалів Всеукраїнського перепису населення 2001р.

Використовується для здійснення **оперативного статистичного моніторингу** ефективності реалізації на зареєстрованому ринку праці, соціальних програм.

Навантаження на одне робоче місце (вакансію) розраховано як відношення кількості зареєстрованих у державній службі зайнятості громадян, не зайнятих трудовою діяльністю, до кількості вільних робочих місць, вакантних посад, заявлених підприємствами, установами та організаціями.

Неповна зайнятість працівників існує у двох формах: вимушена та добровільна.

Вимушена неповна зайнятість – працівники, які прийняті на умовах повного робочого дня (тижня), але були переведені на скорочений графік роботи, а також перебували в неоплачуваних відпустках з ініціативи адміністрації.

Добровільна неповна зайнятість – працівники, які згідно трудової угоди прийняті на роботу в умовах неповного робочого дня (тижня) з власної ініціативи, тобто на добровільній основі (крім сумісників).

Державні службовці – це працівники, переважно органів управління, на яких поширюється дія Закону України "Про державну службу". У загальній кількості державних службовців не враховано: військовослужбовців, працівників податкової адміністрації на яких не поширюється дія зазначеного Закону, працівників дипломатичної та митної служб, окремих категорій працівників юридичних установ.

Посадові особи органів місцевого самоврядування – особи, які працюють в органах місцевого самоврядування, і на яких поширюється дія Закону України "Про службу в органах місцевого самоврядування". До 2002р. ця категорія працівників враховувалася в чисельності державних службовців.

Кількість найманих працівників охоплює усіх зайнятих, які за основним місцем роботи уклали трудову угоду, та включає постійних і тимчасових працівників (крім сумісників), а також іноземців, які працюють на території України. До цієї категорії віднесені працівники великих, середніх та малих підприємств, бюджетних установ і громадських організацій державної та недержавної форми власності.

До працівників з вищою освітою (повна вища та базова вища) відносяться працівники, що мають документ про закінчення наступних навчальних закладів:

- третього або четвертого рівня акредитації (інституту, консерваторії, академії, університету, інших прирівняних до них вищих закладів освіти);
- першого, другого рівня акредитації (технікуму, училища, коледжу, інших прирівняних до них вищих закладів освіти).

Коефіцієнт обороту робочої сили розраховується як відношення кількості прийнятих (звільнених) до середньооблікової кількості штатних працівників, яка дорівнює одиниці.

Облікова кількість працівників на дату – це показник кількості штатних працівників облікового складу на певну дату звітного періоду, наприклад, на перше або останнє число місяця, включаючи тих працівників, які вибули в цей день.

У обліковий склад працівників повинні включатися всі особи, які прийняті на постійну, сезонну, а також на тимчасову роботу строком один день і більше, з дня зарахування їх на роботу.

У звітності з праці кількість працівників облікового складу наводиться не тільки на певну дату, а й в середньому за звітний період (за місяць, квартал, з початку року, рік).

Середньооблікова кількість штатних працівників за звітний місяць обчислюється шляхом підсумовування кількості працівників облікового складу за кожний календарний день місяця, тобто з 1 по 28 (29), 30 або 31 число, включаючи святкові (неробочі) і вихідні дні і ділення одержаної суми на відповідне число календарних днів звітного місяця.

Середньооблікова кількість всього персоналу в еквіваленті повної зайнятості.

Методика розрахунку цього показника базується на перерахунку всього персоналу, який залучався до роботи у звітному періоді і отримував відповідну заробітну плату (як за відпрацьований робочий час, так і не відпрацьований, але оплачений) в умовну кількість працівників, які зайняті виконанням роботи повний робочий день, виходячи з встановленої його тривалості.

Це означає, що працівники, які фактично відпрацювали менше встановленої норми робочого часу (через відпустки з ініціативи адміністрації, тимчасову непрацездатність і таке інше), перераховуються в еквівалент повної зайнятості (повного робочого дня).

Номінальна заробітна плата – нарахування працівникам у грошовій та натуральній формі (незалежно від джерела фінансування, крім коштів Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності): за відпрацьований час або виконану роботу, премії, доплати, надбавки, а також інші види оплати за невідпрацьований час, Номінальна заробітна плата включає обов'язкові відрахування: прибутковий податок, відрахування на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (збір на обов'язкове державне пенсійне страхування, у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та на випадок безробіття).

З метою забезпечення міжнародних співставлень, а також в умовах поширення вимушеної неповної зайнятості в національній статистичній практиці номінальна заробітна плата розраховувалась:

- на одного штатного (зайнятого) працівника;
- за одну відпрацьовану годину;
- на одного працівника в еквіваленті повної зайнятості.

Середньомісячна (за рік) номінальна заробітна плата працівників визначається:

– на одного штатного працівника – шляхом ділення нарахованого фонду оплати праці штатних працівників за рік на середньорічну кількість штатних працівників та 12 місяців,

– на одного працівника в еквіваленті повної зайнятості – шляхом ділення фонду оплати праці всіх працівників (працівників облікового складу, зовнішніх сумісників та працюючих за договорами цивільно-правового характеру) на середньорічну кількість працівників в еквіваленті повної зайнятості та 12 місяців.